

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีแหล่งเที่ยวเชิงเกษตรกว่า 1,215 แห่ง ประกอบไปด้วย แหล่งท่องเที่ยวชุมชน 969 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวของสวนราชการ 87 แห่ง และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 163 แห่ง และในอนาคตคาดว่าจะมีการเพิ่มของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอีก 5% โดยมีรูปแบบการท่องเที่ยว 5 ประเภท ได้แก่ 1) การกสิกรรม เที่ยวชมสวนดอกไม้ สมุนไพร สวนดอกไม้ ไม้ประดับ 2) ป่าไม้ เยี่ยมชมสวนป่าธรรมชาติและสวนป่าที่เกษตรกรปลูกขึ้นเอง 3) การประมง เยี่ยมชมการเลี้ยงกุ้ง หอย ปู และ ปลา หรือการแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ของการเกษตรประมงที่ประสบความสำเร็จ 4) ฟาร์มปศุสัตว์ สัมผัสสัตว์เลี้ยงที่เป็นมิตร และร่วมสนุกกับกิจกรรมในฟาร์ม อาทิ ซี่ม้า รีดนมวัวและกิจกรรมอื่นๆ และ 5) วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร เป็นต้น (ประชาชาติธุรกิจเศรษฐกิจในประเทศไทย, 2561) อีกทั้งจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวมากมายและหลากหลาย ทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี อีกทั้งความมีไมตรีจิตของคนไทยที่เป็นที่รับรู้โดยทั่วกัน จนได้สมญานามว่า “THE LAND OF SMILES” หรือสยามเมืองยิ้ม จึงเป็นแรงดึงดูดการท่องเที่ยวต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วโลก (อมรรัตน์ วงศ์เป็ง, 2554) เมืองไทยจึงกลายเป็นจุดท่องเที่ยวที่มีตัวสินค้าหลักๆ ที่นำเสนอรวมทั้งสินค้าเกษตรในจำนวนองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยว และสามารถแตกเป็นประเภทกิจกรรมของการท่องเที่ยวได้ถึง 8 ประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวทางเรือ และการท่องเที่ยวในแหล่งที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งเหล่านี้เองสามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) นอกจากนี้ความสนุกสนานเพลิดเพลินที่ได้จากการท่องเที่ยวยังเป็นการพักผ่อนหย่อนใจและเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และก่อให้เกิดความเข้าใจทำให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตรต่อกันและมีประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติด้วยกัน อีกทั้งยังสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจและใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น ทั้งนี้การท่องเที่ยวจึงเป็นสื่อกลางที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันของคนในชุมชนที่มาจากต่างถิ่นและต่างวัฒนธรรมในการสร้างมิตรภาพจากการท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิดต่อไป

ทั้งนี้ทางหน่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ปี พ.ศ. 2558 - 2560 ได้อธิบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรประมงในฐานะเป็นกลไกหลักในการช่วยรักษาเสถียรภาพ เพื่อเคลื่อนไหวเศรษฐกิจของประเทศ โดยได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2558 - 2560 เพื่อเป็นแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศที่ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนทั่วทุกภาคส่วนของไทย และทำให้เห็นแนวทางในการจัดการปัญหาชุมชนและสร้างรายได้เสริมให้ชุมชนสามารถนำมาพัฒนาชุมชนและเลี้ยงดูตัวเองให้ความอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน (กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับชุมชนประมง

ชายฝั่งที่มีศักยภาพและสามารถจัดการให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวได้ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้วิชาชีพ โดยนักปราชญ์ชาวบ้านที่รวมกลุ่มกันคิดค้นและสร้างอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งมีการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนไปพร้อมๆกัน เพื่อเป็นการดึงดูดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายในชุมชนสู่ความประทับใจให้กับผู้ที่มาท่องเที่ยว รวมถึงมีการจัดการพื้นที่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรแหล่งหนึ่งในการปรับปรุงสภาพพื้นที่เดิมให้ดีขึ้น ไม่เป็นปัญหาหรือส่งผลกระทบต่อคนในหมู่บ้านด้วยตนเอง เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเยี่ยมชมเกี่ยวกับการเกษตรประมงของชาวบ้านให้ยังคงสภาพต่อไป และมีความเหมาะสมกับการท่องเที่ยวและเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ ให้เป็นการท่องเที่ยวโดยมีแนวคิดเพื่อบริการนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพที่ตั้งใจที่จะเลือกมาท่องเที่ยว ณ สถานที่ท่องเที่ยวที่จุดหมายปลายทางจริง ไม่ใช่เป็นการท่องเที่ยวไปยังที่แห่งนั้นตามกระแสนิยม โดยการจะตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพนั้น และมีการนำเสนอแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อตอบสนองความพึงพอใจและความต้องการที่แตกต่างของนักท่องเที่ยวรายบุคคล โดยที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งด้านภาครัฐ ผู้ประกอบการและชุมชนร่วมกันพัฒนาการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีพื้นฐานกับธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (มนัสสินี บุญมีศรีสง่า, 2558) รวมถึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นและต่อยอดในการพัฒนาถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์โดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่อมาถึงปัจจุบัน และเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน ดังนั้นแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ที่จะตอบสนองในการขับเคลื่อนเงื่อนไขที่สนับสนุนในการจัดการการท่องเที่ยวและสามารถเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพที่ได้ถูกเสนอขึ้น เพื่อหารูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและหาแนวทางนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการกับนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ และสามารถนำมาพัฒนาภาคเกษตรกรรมประมง เพื่อให้มีรายได้จากการประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปีจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้จึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและก่อให้เกิดความสมดุลทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนที่สามารถช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพตลอดจนก่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง และเกิดการพัฒนาการเกษตรชุมชนประมงที่เกี่ยวข้องเนื่องให้กระจายทั่วทุกพื้นที่ และสามารถเป็น “ชุมชนต้นแบบ”

ทั้งนี้ความสามารถในการแสดงศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ที่พยายามแนะนำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเป็นศูนย์การเรียนรู้ของศูนย์ฝึกอบรมอาชีพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโอริงปันต์ยในการแปรรูปอาหารทะเลที่มีความหลากหลาย และมีลักษณะเด่นในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สร้างความเข้มแข็งด้วยกำลังของประชาชนด้วยตนเอง คือ การผลิตปลาเกลือเค็ม กะปิกุ้ง ที่สามารถจัดจำหน่ายส่งออกเพิ่มมูลค่าให้แก่คนในชุมชนและเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำทั้งสายธารแม่น้ำลำคลองเชื่อมสู่ทะเลชายฝั่ง โดยปลูกฝังให้คนในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ของระบบนิเวศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติที่มีอยู่แล้วให้คงอยู่ต่อไป และพยายามแนะนำให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นปรากฏการณ์

ของมนุษย์ในการบริหารจัดการที่สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมเชิงเกษตรชุมชนประมงในการเดินทางท่องเที่ยวที่สามารถกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น และเป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน จุดมุ่งหมายหลักของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในชุมชน และสามารถกำหนดมาตรการในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนให้มีคุณภาพ รวมถึงการกำหนดทิศทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อไป ตลอดจนตระหนักและให้ความสำคัญในการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ว่ากับบริบทชุมชนว่ามีสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นอย่างไร ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการจัดการปรับปรุงระบบสิ่งแวดล้อมชุมชน การปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน เพื่อใช้ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและหาแนวทางเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนที่สร้างสรรค์ของชุมชนเกษตรประมง ซึ่งเป็นการผสมผสานการนำวัฒนธรรมประเพณีหรือสิ่งที่ดึงดูดใจภายในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมมาสร้างสรรค์การท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ให้มีความน่าสนใจภายใต้ความเข้มแข็งของชุมชนที่จะยังคงไว้ ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชนให้เป็นที่ดึงดูดของนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวอย่างยั่งยืนสามารถจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวได้อย่างคุ้มค่าสร้างความอุดมสมบูรณ์แก่สิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้นไป นำไปสู่การพัฒนาและส่งเสริมแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์เชิงสร้างสรรค์และเหมาะสมกับบริบทของชุมชนประมงต้นหยงเปาว์ว่าต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. สภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร
2. ระดับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร
3. แนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี มีรูปแบบเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพื่อนำไปปรับใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ได้อย่างยั่งยืนมากขึ้น
2. นำผลการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแต่ละด้านของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพื่อมาปรับปรุงและพัฒนาสร้างระบบการบริหารจัดการ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น
3. นำแนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และเสนอแนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี โดยมีรายละเอียดของการศึกษาดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี โดยศึกษาเกี่ยวกับสภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพต่อความสามารถในการเตรียมความพร้อมของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) ได้แก่ ศักยภาพของคน ศักยภาพของพื้นที่ การจัดการที่มีส่วนร่วม ผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน (วิระพล ทองมา และประเจต อำนาจ, 2547)

ส่วนการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จะใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT โดยที่มีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (โกลม วงศ์อนันต์ และอภิชา ประกอบแสง, 2555) และใช้เกณฑ์ในการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานีในแต่ละด้าน ได้แก่ ศักยภาพด้านความสามารถในการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพด้านความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิง

เกษตร ศักยภาพด้านความสามารถในการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และศักยภาพด้านความสามารถในการดึงดูดใจฯ (สำนักงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, 2553)

นอกจากนี้ยังมุ่งเสนอแนวทางพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี โดยการใช้รูปแบบการสนทนากลุ่มและนำมาพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากรในชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ทั้งหมด 3,740 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณ ได้แก่ ประชากรในชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จำนวน 361 คน

เชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 14 คน ได้แก่

1. ผู้นำชุมชน คือ กำนันชุมชน	จำนวน 1 คน
2. นายกสมาคมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี	จำนวน 1 คน
3. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากำชำ	จำนวน 1 คน
4. บัณฑิตอาสา	จำนวน 1 คน
5. นักปราชญ์ชุมชน/ผู้รู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือการจับปลาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวเกษตรประมง	จำนวน 1 คน
6. กลุ่มชาวบ้าน/เครือข่าย ที่เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่	
6.1 ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโอริงปันตัย/ผู้ประกอบการแปรรูปเกษตรประมง	จำนวน 1 คน
6.2 ประธานกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งอำเภอหนองจิก	จำนวน 1 คน
6.3 ตัวแทนกลุ่มค้าขาย/ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	จำนวน 1 คน
6.4 ประธานกลุ่มสตรี/อสม.	จำนวน 1 คน
7. บุคคลภายนอกชุมชนที่มาท่องเที่ยว	จำนวน 5 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ซึ่งใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 – เดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 รวม ระยะเวลา 8 เดือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินศักยภาพ หมายถึง เกณฑ์ของความพร้อมความสามารถที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวด้านสภาพลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ศักยภาพด้านการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพด้านการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ศักยภาพด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร และศักยภาพด้านการดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศักยภาพชุมชน หมายถึง ความสามารถของคนในการจัดการทรัพยากรที่เอื้อต่อการพัฒนาสภาพพื้นที่ที่มีอยู่ในชุมชน ตามวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านดั้งเดิม วัฒนธรรม/ประเพณีท้องถิ่น ศูนย์เรียนรู้ฝึกรวมอาชีพเชิงเกษตรของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ตลอดจนชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของสิทธิในการร่วมจัดการดูแล การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกแก่ผู้มาเยือนและมีการบริหารจัดการที่ดี

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางด้านการเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวเกษตรประมง กลุ่มวิสาหกิจชุมชน วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้ทรัพยากรการท่องเที่ยวและภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควบคู่กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยั่งยืน

ชุมชน หมายถึง เป็นชุมชนต้นหยงเปาว์ ตำบลท่ากำชำ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ชุมชนเชิงเกษตร หมายถึง เป็นชุมชนเกษตรประมงที่มุ่งเน้นถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การเกษตรให้คงเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ดั้งเดิม ตลอดจนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมมาใช้ในการแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์การเกษตรประมงที่ประสบความสำเร็จ และผลิตเพลลินในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเชิงเกษตร ต่อการได้รับความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการเข้ามาท่องเที่ยวเชิงเกษตรและรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น